

HELP STUDENTEN MET KIEZEN:

DOOR EEN BETERE MATCH TUSSEN HET STUDIEKEUZEPROCES EN ORIËNTATIEACTIVITEITEN

ONDERZOEKSVRAAG:

Hoe kunnen we oriëntatieactiviteiten beter laten aansluiten bij het studiekeuzeproces?

WIE, WAT, WAAR, HOE?

Vier manieren van dataverzameling:

1. Vragenlijsten op 2 open dagen (voor- en najaar) op 4 locaties | **n=135 studenten, n=117 ouders**
2. Vragenlijst, en observaties/gesprekken tijdens 2 proefstudeer-/meeloopdagen | **n=35 studenten**
3. Vragenlijsten onder 3e, 4e en 5e jaars havisten: **n=326**
4. Kwalitatieve interviews met havisten: **n=9**

ACHTERGROND

Deze onderzoeken zijn onderdeel van het programma **Studiesucces en de daarbij behorende projecten:**

- Upgrade studiekeuze-activiteiten
- Reflectieonderzoek

Beide projecten hebben het verbeteren van het studiekeuzeproces van de toekomstige student als doel.

RESULTATEN

Keuzefase per leerjaar op de havo

3e jaars → oriënterend op studierichting

- 11% van de 3e jaars is nog niet bezig met studiekeuze
- 31% is bewust van interesses en heeft richting(en) in beeld

4e jaars → oriënterend op opleiding

- Keuzefase in dit jaar het meest versnipperd t.o.v. 3e en 5e jaar
- Ruim een kwart heeft nog geen idee van opleiding

5e jaars → keuze voor opleiding

- Ruim de helft heeft keuze voor opleiding gemaakt
- 20% weet hiervan dat de keuze definitief is

Populairste studiekeuzeactiviteiten

- 1: **Website bekijken:** 3e jaars: **51%**, 4e jaars: **80%**, 5e jaars: **94%**
- 2: **Studie-/beroepskeuzetest:** 3e jaars: **47%**, 4e jaars: **59%**, 5e jaars: **70%**
- 3: **Open dag:** 3e jaars: **13%**, 4e jaars: **44%**, 5e jaars: **85%**

Minst populaire studiekeuzeactiviteiten

- 1: **Proefstudeerdag:** 3e jaars: **1%**, 4e jaars: **3%**, 5e jaars: **6%**
- 2: **Meekijken werkvloer:** 3e jaars: **6%**, 4e jaars: **10%**, 5e jaars: **17%**
- 3: **Meeloopdag:** 3e jaars: **3%**, 4e jaars: **11%**, 5e jaars: **19%**

Inzichten rondom reflectie

- Studiekeuzeproces levert druk op wanneer men nog niet weet wat te gaan studeren. Dit leidt tot uitstelgedrag.
- Meeloopdagen en praten over studiekeuze zetten het meest aan tot reflectie op studiekeuze.
- Reflectie op studiekeuze vindt met name plaats wanneer vrienden en familie naar studiekeuze vragen.
- Onvoldoende inzicht in baanperspectief per studie en beperkt inzicht in eigen interesses en vaardigheden bemoeilijkt reflectie.

Praten over studiekeuze

Naarmate het studiekeuzeproces vordert, wordt er minder over studiekeuze gesproken. Mate waarin havisten over studiekeuze praten met ouders, vrienden en/of iemand van school:

- 3e jaars: **93%**, 4e jaars: **57%**, 5e jaars: **50%**

Deelnemers van proefstudeerdagen blijken vaak al zeker te zijn van hun studiekeuze. De dag wordt door hen gebruikt als voorbereiding op de nieuwe studie ('Hoe ziet de omgeving eruit?', 'Waar moet ik precies zijn de eerste dag?'), in plaats van als verdiepende studiekeuze- en/of reflectie-activiteit, waarvoor het eigenlijk bedoeld is.

TAKE HOME MESSAGE

- Elke studiekeuzefase brengt een **andere informatiebehoefte** met zich mee.
- Studenten geven vaak aan op zoek te zijn naar **meer/extra informatie** om een goede studiekeuze te maken. Het type informatie dat ze benoemen is **al vaak voor handen**, maar wordt niet altijd opgepikt omdat het **nog te weinig wordt gerelateerd aan henzelf** als persoon (reflectie).
- Aankomende studenten moeten **actief aangespoord worden om te reflecteren**, de noodzaak tot reflectie wordt niet altijd gevoeld onder studenten.
- **Praten met anderen** zet het meest aan tot reflectie op studiekeuze.
- Een **realistische studie-ervaring biedt handvatten om te reflecteren**. Echter, de populairste studiekeuze-activiteiten zijn traditioneel van aard en vooral gericht op het zenden van informatie. Studiekeuzeactiviteiten die een realistische ervaring bieden (proefstuderen, meekijken op werkvloer, meeloopdag) zijn daarentegen het minst populair.

CONTACT & INFO

- ✉ [Chantal Gorissen](mailto:Chantal.Gorissen@fontys.nl)
- ✉ [Lous van Eijndhoven](mailto:Lous.van.Eijndhoven@fontys.nl)
- 🌐 fontys.nl/onderzoekstudiesucces

TIPS EN IDEEËN

Voor tips en ideeën over hoe deze aanbevelingen uit te werken en te implementeren, zie

- **Studiesucces: tools en inzichten**
- **Upgrade Studiekeuzeactiviteiten**

AANBEVELINGEN

- Laat **LOB activiteiten aansluiten per fase** uit het studiekeuzeproces.
- Biedt **realistische studie-ervaringen** aan tijdens open dagen en op websites.
- **Verlaag de drempel** om deel te nemen aan meeloop- en proefstudeerdagen.
- **Spoor aankomende studenten aan tot reflectie** door ze hierin te faciliteren tijdens voorlichtingen, open dagen, meeloop- en proefstudeerdagen.
- **Breng ook ouders op de hoogte** van de diverse oriëntatiemogelijkheden via oudervoorlichtingen en open dagen.